Otto Schneid
Papers

Rembrandt and the Bible
Notes - Hebrew

29:2

Digitized by the Internet Archive
in 2014

https://archive.org/details/ottoschneid29_2

~~רשימת התמונות~~
~~לפי סדר כרונולוגי.~~
~~1633. לוט ובנותיו~~

~~24. 1655. אשת פוטיפר מאשימה את יוסף. ברלין.~~
~~28. 1656. יעקב מברך את בני יוסף. קסל.~~
~~30. 1659. משה ושובר הלוחות השניים. ברלין.~~
~~16. אולי 1660. יעקב נאבק עם האיש. ברלין.~~
~~53. 1660. אסתר, המלך והמן. מוסקבה.~~
~~54. אולי 1665. מפלת המן. לנינגראד.~~
~~42. אולי 1665. דוד מנגן לפני שאול. האג.~~

רשימת התמונות
לפי סדרן הכרונולוגי

א. רישומי-יד.

לוט בשכרונו. 1633 ~~[illegible]~~

סביב 1635

3) בקשה לברר את מר אלטשולר
[illegible]

בברכה
[illegible]

ירושלים, ט'. XI. 62

ד"ר שטיינר היקר!

1) אני מחזיר לך (לפני בואי
לבקר לרמה ומנה, עד יום ב')
את 34 הדפים שקיבלתי
מפייטסון. לא ברור לי אבל
יש אצלי עוד 9 או 10.
תקבל את הנשאר עד בקפס
בי"ל די"ן. אם תקבל מהר
תגיד הער מכתבו.

2) לגבי כל המסמכים
שהיו גנזו שלבשו נקוה
אליך. והפלטורה - נראה אלכה
אסבך עד שובו.

למר שטייר [illegible]

ה' 3 [illegible]	
499 Phaidon	יש כמה [illegible]. [illegible], ולא [illegible] טפסים גלויות של [illegible]
515	להסרטן B29. להוציא גם את "קלסיקה" 181. ([illegible])
521	אשה [illegible] ([illegible]). אי אפשר [illegible] [illegible].
528	לא [illegible] [illegible]. יש כאן יותר מדי [illegible] ([illegible])
Klaminer Gemälde	
181	[illegible]. להסרטן B29, 515 ([illegible])
300	~~להסרטן 303-3~~. [illegible]. [illegible].
303	
Radierungen	
B 37	להסרטן [illegible], מס' 18
B 35 ([illegible])	יש [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible].
B. 36 a–c	אולי [illegible] להוסיף [illegible].
[illegible]	[illegible]
B 30	יש כמה [illegible]. להחליט איזה [illegible]. ([illegible]) ([illegible]) [illegible] מס' 7
B 38	יש [illegible], להסרטן. "קלסיקה" 303

515, 181 [illegible] 1638 [illegible]

[illegible] את 3 [illegible]

[illegible] [illegible]

515 ([illegible])	[illegible] B29, [illegible] 181 ([illegible])
521	[illegible] 494 ([illegible])
528	[illegible] ([illegible])
181 [illegible] ([illegible])	[illegible] ([illegible]) 515 ([illegible])
300 "	[illegible] 303 ([illegible])
B 37	[illegible] 3 ~~504~~ ([illegible]) ([illegible])
B 35 (?)	" 498 [illegible] ([illegible])
B 36a-d	[illegible] 494 ([illegible])
B 29	[illegible] ([illegible])

[illegible] 515 ([illegible]) B29,

181 ([illegible])

.58

~~ב-36-א~~ ב.36-ב׳

תחריט. 1655.

.. חָזֵה הֲוֵית בְּחֶזְוֵי עִם-לֵילְיָא .... (דניאל ז׳, ב׳ עד סוף הפרק.)

לפני רמברנדט ואחריו ניסו רבים לעצב בתמונות את הַאַל-אנושי, חזונות שאין להם (והזיות) עיצוב תמונתי. כשלונותיהם נהיו לפרשה נשגבה ומכאיבה בדברי ~~*~~ -ימי- האמנות. ואפילו בגאון הגיע כאן עד גבולותיו.

.59

ברלין, מוזיאון קאיזר פרידריך.

ציור. סביב 1654.

וָאֶשָּׂא עֵינַי וָאֶרְאֶה וְהִנֵּה אַיִל אֶחָד.. (דניאל ח׳, ג׳)

לפי אחד החוקרים (כנראה) צייר רמברנדט את דמות דניאל בצלם בנו. ברם, הוא שימש לו מופת גם לדמות המלאך. פרט מהותי, הידוע לנו מתמונת המלאך העוזב את מנוח ואשתו (1641), חוזר כאן; דניאל אינו מביט אל המראה, כאילו היה רואה ~~בעיניים נפשיות~~ (בעיני רוחו) בלבב.

.55

תחריט. 1655. ד. 36-א׳.

.. עַד דִּי הִתְגְּזֶרֶת אֶבֶן דִּי-לָא בִידַיִן וּמְחָת לְצַלְמָא עַל-רַגְלוֹהִי.. (דניאל ב׳, ל״ד.)

זוהי הראשונה בארבע התמונות שבהן עיטר רמברנדט ספר מאת מנשה בן ישראל. (ר׳ את התחריט של חלום יעקב.)

.44

ציור. 1654. פריס, לובר.

~~[illegible]~~

.. וְהָאִשָּׁה טוֹבַת מַרְאֶה מְאֹד. (שמואל ב׳, י״א, ב׳.)

בדמותה זו של בת-שבע השיג אמננו ~~[illegible]~~ שיא אחד במעשיו של הלל יפי האשה. שגלויו של הגוף הערום נאור בכל זאת בגדר הטבע ואינו בלתי ריאליסטי כלל. לשם ריכוז הרושם אלוהה בדמות, מלבד פרט הצנוע של המשרתת, רק שני קטעי בגדים או בדים, המוסיפים להגביר את המרום ואת המצב. עצבותה של הפניה של היפהפיה מנומקת ע״י המכתב שבידה.

.37

ציור. 1635.

ברלין, מוזיאון קאיזר פרידריך.

.. נִקֵּיתִי הַפַּעַם מִפְּלִשְׁתִּים כִּי-עֹשֶׂה אֲנִי עִמָּם רָעָה. (שופטים ט״ו, ג׳.)

מעשה גבור של איפיון. ~~[illegible]~~ בתאור הענק ~~איננו~~ אין האמן מגזים, והכל משכנע אותנו.

.40

ד. 36-ג׳

תחריט. 1655.

וַיִּשְׁלַח דָּוִד אֶת-יָדוֹ אֶל-הַכֶּלִי וַיִּקַּח מִשָּׁם אֶבֶן וַיְקַלַּע וַיַּךְ אֶת-הַפְּלִשְׁתִּי אֶל-מִצְחוֹ.. (שמואל א׳, י״ז, מ״ט.)

התפיסה היא ~~[illegible]~~ בכללה פרימיטיבית, אבל הכל חי בלבבות גבורה משוללת ופרטים עדינים.

.25

רישום-יד. סביב 1635. דרזדן, אוסף הפיתוחים.

וַיַּעַן יוֹסֵף וַיֹּאמֶר זֶה פִּתְרֹנוֹ.. (בראשית מ׳, יח.)

יוסף גמר לפענח את חלום המשקה ופונה עתה לאופה. הראשון משתאה ומביט אל יוסף בהתפעלות, השני נדהם. אור של נר בא משמאל ונותן צללים כבדים. דף זה מראה עקבות כמה שינויים.

3

ציור. 1646. המסטבה, אוסף פאנויד.

וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים נִצָּבִים עָלָיו.. (בראשית, יח, ב׳.)

ע״י המשיכה המועטת של העט, שעת הלילה (המנוגדת לכתוב) ויחוד ע״י הדמויות עצמן מורגש כאן יותר מאשר בשאר הציורים של נושא אפיו העל-טבעי של המחזה. אין כאן שאלה של מידת הממשות שבמלאכים או של יחסן לגבו[illegible]. עם צמצום פרטים והוספות הולכת וגוברת הרוחניות. אך עדיין לא נסתבר כולה בהשגה מבוגרת: כמו רישום-יד אחר, הנשמר באוסף פרטי בברלין, מבוגר, כנראה, גם מאותה [illegible] תרשים, לציור שלא נוצר או שאבד. ובתפיסה הגראנדיוזית המוותרת על פרטים והנותנת חזון בלבד, יש חלק גם לציור ולצמצום שבעצם עבודת התרשים.

תחריט. 1645. .10 ב. 34

..אֱלֹהִים יִרְאֶה-לּוֹ הַשֶּׂה לְעֹלָה בְּנִי.. (בראשית כב, ח׳)

להוספות חיצוניות, כגון ללבוש, יש כאן חלק מהותי בעלילה הפנימית. בבגדי הבן המשובחים נראית האהבה שאברהם אוהב את בן-זקוניו. הרגע הוא דרמטי. צללי דאגה מוטלים על פניו של יצחק. תנועת ידו של אברהם מסמנת באמצעי פשוט את תשובתו. רק מחברים מעטים מטילים ספק באמתות הדף.

תחריט. 1638. .19 ב. 37.

וַיְקַנְאוּ-בוֹ אֶחָיו וְאָבִיו שָׁמַר אֶת-הַדָּבָר. (בראשית לז, יא.)

עבודה כה עשירה של רשמים או דמויות נתן לפני רמברנדט ליאונרדו דה וינצ׳י, ורמברנדט עצמו השיג כזאת בציור האנטום עם תלמידיו משנת 1632.

.21

תחריט. סביב 1640. ב. 38.

.. הַכֶּר-נָא.. ~~הַכְּתֹנֶת בִּנְךָ הִוא אִם-לֹא (בראשית לז, לב)~~ (שם)

קומפוזיציה סגורה למחצה, מצד שמאל, ע״י הדלת הפתוחה; מצד ימין נפתח עומק רב ויוצר של המצביע (פירושו של הצד) אחורנית מעקירתנו את הראשון לרגע. דוגמה טובה לתפקידים השונים הניתנים לצללים. יעקב – כאב הנפגע; בפניו של בניו (אומר הצד) רוע הלב או המעשה. – ביחס לצד הלא הראשון ספקות, אבל עם גדולי המומחים מרגישים בו גם אנו את יד הגאון.

.22

ציור. סביב 1645. לונדון, אוסף דֶרבִי.

.. וַיְמָאֵן לְהִתְנַחֵם.. (בראשית לז, לה.)

בתוך מחלה המוני, אינו לפי קו העיקרי של ~~אמנו~~ (רמברנדט), ולוקה הדרמטיות של המידה שהשיגה

בגמריה. יעקב נופל ~~ומתפלל~~ ~~ומתקפס~~ (ומתפגר) ואין לנחמו לא ~~ומאמה לא~~ שבור.

.33

רישום-יד. 1640 או 1641. שטוקהולם, אוסף הציבוריים.

~~מתוך הבנו~~

.. וַיַּעַל מַלְאַךְ-ה' בְּלַהַב הַמִּזְבֵּחַ וּמָנוֹחַ וְאִשְׁתּוֹ רֹאִים וַיִּפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם אָרְצָה. (שופטים יג, כ.)

מתוך הבנות האמן לציורו משנת ~~1644~~ 1641. הכתובת הצרפתית הנראית לאחר היא מאוחרת.

(מסר לפסטוןסן)

Rembrandt Gemälde (Phaidon

לפי מספר

487
489
490
496
497
498
~~499~~
501
504
507
508
511 ~~515~~
519
524
525
526
~~530~~
~~531~~, ~~611~~

530
531
611

Rembrandt Radierungen

B 29 ✓ ← B 30 ✓
B 40 ✓
B 33 ✓
B 28 ✓
~~B 38~~ ← B 35 ✓
← B 369,3 (עי מס' 3 והשמיעה)
B 41 ✓

Klassiker d. Kunst Rembrandts Gemälde

עמ'/3

112 ← 181
300

Rembrandt, Bibel

עמ'/3

~~#11~~
139

REMBRANDT GEMÄLDE (PHAIDON):	ת"ך ... REMBRANDT RADIERUNGEN
487 ✓ —	B. 40 ✓ —
489 ✓ —	— B. 34
490 ✓ —	B. 33 ✓ —
~~(492)~~	— B. 30 ?
~~(494)~~	B. 28 ✓ —
496 ✓ —	— B. 37
497 ✓ —	B. 38 ?
498 ✓ —	B. 41 —
499	— B. 35
501 ✓ —	— B. 36 a
504 ✓ —	— B. 36 b
507 ✓ —	— B. 36 c
508 ✓ —	— B. 36 d
— 509 ✓ —	B. 29 —
511 ✓ —	REMBRANDT-BIBEL
~~(513)~~	11 א"ח —
515 ✓	139 א"ח ✓
519 ✓ —	
521	
524 ✓ —	
525 ✓ —	
526 ✓ —	
527 ✓ —	
— 528 ?	
530 ✓ —	
531 ✓ —	
611 ✓ —	

KLASSIKER der KUNST
REMBRANDTS GEMÄLDE:

112 ✓ —	
— 181	
— 300 ✓	
303 —	

רישום-יד. אחרי 1650. שטוקהולם, אוסף הפיתוחים.

הן-אל לא ימאס-תם ולא-יחזיק ביד-מרעים. (איוב ח׳, כ׳.) אמר אל אליפז

רישום זה הוא הנסיון הנועז ביותר להעביר אל תמונה את התוכן או את האווירה של שיחה רוחנית. הבעיה האמנותית היחידה במינה הביאה גם לידי הופעה יחידה במינה לטיוטה במפעלו של רמברנדט; כאן מורגש מאמץ, ועקבות כמה שינויים מוסיפים להעיד עליו.

רישום-יד. פריס, לובר.

.. והאריה עמד אצל הנבלה. (מלכים א׳, יג׳, כד׳.)

בגוף המת אין נראים סימני פצעים, כאילו היה האריה ממית אותו, בלי לנגוע בו. (ר׳ גם שם, כ״ח: לא-אכל האריה את-הנבלה..)

רישום-יד.

.. גם בין העמרים תלקט ולא תכלימוה. (רות ב׳, טו׳.)

רישום-יד. סביב 1640. האג, אוסף דה גרוט.

.. אלהך די אנתה פלח-לה בתדירא הוא ישיזבנך. (דניאל ו׳, יז׳.)

את הבטחה מביע האמן ע״י תפילה שקטה, בלתי מופרעת, בלי תנועות של תחנונים.

את המסתכלים הנכרים למעלה הוסיף האמן

ד. 39.

תחריט. 1634.

ותתפשהו בבגדו לאמר שכבה עמי.. (בראשית לט׳, יב׳.)

תאור ריאליסטי ~~מ~~ מאד, עד כדי פרטי פרטים.

רישום-יז. ויימאר, דיג גוידה.

ותשקין את-אביהן יין.. (בראשית יט, לג.)

מבטו של לוט השכור ניכר לא' בגביע בלבד, אינו יכול עוד להחזיקו, בפניו נראה הגרות (המעורפלת) הבולטת ומרופפת. גם הבגדים של הנשים המוצגות ברמזים בלבד היא מאד מוצלחת.

רישום-כ. דרזדן, אוסף הגראפיקות.

.. הנה-נא אל-שפחתי.. (בראשית טז, ב.)

בהתחשבות עם הנסיבות האלה, אבר המיטה ואברהם השוכב, הפתיע האמן את אור ראשי האינטימיות. שרה מדברת בשלוה בגבר ומגישה יפה את הנערה מביעה צניעות והתנגדות להמלצה.

רישום-כג. פריס, אוסף ל. בונא

.. כי-הגיד לה את-כל-לבו.. (שופטים טז, יח.)

שמשון אינו נראה. רק מאחרי מסך-מיטה הננו מרגישים (בו) הוא נרדם. הליכתה של דלילה היא קצת רפואה, היא (עוברת) בלאט. דרך החדר הרווח. (וקיבה הגלגלים הגדולים) מאחורי מסך החדר אמנם נראים רק שני מלווים, אבל עמידתם אומרת צפיפות, המון, חשבונות (האורחים) ולהירותם לפני התפרצם. שלנו עוברת אוירה של ריגוש דרמטי אחרון לפני המאורע המכריע.

רישום-כד. האג, אוסף דה גרוט.

ויהי כאשר-בא יוסף אל-אחיו ויפשיטו את-יוסף את-כתנתו.. (בראשית לז, כג.)

המחלה של גלות פניו בראשונה (מוגדרים) יוסף ושנים מאחיו בהבדלה עדינה. בנער האציל, ברועה (המופך עגה משנאה יתרה) הגס, והאיש ההמוני, שבו ניכר גם לזאת אילה גורם של התנגדות לכוונה הרעה (אחרון זה) הוא, איפוא, ראובן.